

FAUSKE KOMMUNE

SAKSPAPIR

	JournalpostID: 12/7247	
	Arkiv sakID.: 12/1724	Saksbehandler: Arve Rolandsen
Sluttbehandlede vedtaksinstans: Driftsutvalget		
Sak nr.: 091/12	DRIFTSUTVALG	Dato: 04.09.2012

SPESIALUNDERVISNING - ORIENTERING OM SKOLEÅRET 2012/2013

Vedlegg: Årsmelding for PPT i indre Salten for skoleåret 2011/2012.

Sammendrag:

Spesialundervisning er lovregulert i lov om grunnskolen og den videregående opplæringen (opplæringsloven), og sier følgende:

§ 5-1. Rett til spesialundervisning:

Elevar som ikkje har eller som ikkje kan få tilfredsstillande utbytte av det ordinære opplæringstilbodet, har rett til spesialundervisning.

I vurderinga av kva for opplæringstilbod som skal givast, skal det særleg leggjast vekt på utviklingsutsiktene til eleven. Opplæringstilbodet skal ha eit slikt innhald at det samla tilbodet kan gi eleven eit forsvarleg utbytte av opplæringa i forhold til andre elevar og i forhold til dei opplæringsmåla som er realistiske for eleven. Elevar som får spesialundervisning, skal ha det same totale undervisningstimetallet som gjeld andre elevar, jf. § 2-2 og § 3-2.

I den videre saksgjennomgangen vil de 6 kommunale skolene ses under ett, for å vise helhetsbildet som gjelder for kommunen totalt sett.

Saksopplysninger:

I Fauske kommune sine egne skoler er det 228 av totalt 1138 elever som mottar spesialundervisning. Dette tilsier at det er i overkant av 20 % av elevene, eller hver 5. elev, som har et slikt tilbud i tillegg til ordinær undervisning.

I Fauske er det også en privatskole med 23 elever, hvorav 11 mottar spesialundervisning. Dette utgjør en andel på nesten 48 %.

Fauske kommune har også elever som er midlertidig plassert i fosterhjem i andre kommuner, men som vi betaler skolegang til bostedskommunen for. I skoleåret 2012/2013 utgjør dette 15 elever. Andelen av disse som mottar spesialundervisning er 7 elever. Dette utgjør ca. 47 %.

Satt inn i en tabell ser tallene for 2012/2013 slik ut:

	Kommunale skoler	Privatskoler	Gjeste elever andre kommuner
Antall elever	1138	23	15
m/spes.und	228	11	7
Spes.und i prosent	20,0 %	47,8 %	46,7 %

For skoleåret 2011/2012 var de tilsvarende tallene for de kommunale skolene på 183 barn av totalt 1143. Spesialundervisningen utgjorde da ca. 16 % av elevmassen. Økningen i antall barn som mottar spesialundervisning utgjør 45 barn i løpet av det siste skoleåret.

Tall fra GSI, som er grunnskolenes rapporteringssystem, viser at landsgjennomsnittet på antall elever som hadde enkeltvedtak for skoleåret 2011/2012 var på 8,6 %. Tall for inneværende skoleår blir ikke klare før til våren, men det er grunn til å tro at de vil stige litt, utfra en jevn økning de siste 5 årene. Denne utviklingen går altså mot regjeringens og stortingets intensjoner om å få ned andelen av elever som mottar enkeltvedtak på spesialundervisning, og øke andelen elever som får tilpasset undervisning. Slik sett går også utviklingen i Fauske feil vei, og vi ligger nesten dobbelt så høyt som for snittet nasjonalt.

Årsaker og virkningsforhold som ligger til grunn for disse tallene er mange og varierte. Det finnes mange studier som peker på ulike drivere av spesialundervisning i norsk grunnskole, og mange av disse vil nok også være gjeldende for vår kommune. Eksempler på dette kan være:

- Presset økonomi i skolesektoren.
- Foreldre krever mere av opplæringen.
- Kunnskapsløftet av 2007.
- Økt fokus på internasjonale/nasjonale tester og kartlegginger.
- Økende bruk av diagnoser.
- Læreres manglende spesialkompetanse.
- Økt vektlegging av PPT som sakkyndig og ressursutløser.
- Økt fokus på rettigheter.
- Utilfredsstillende organisering av spesialundervisningen.
- Snevrere normalitetsbegrep.
- Lokale årsaker.
- Endret arbeidsmarked med økte kompetansekrav.
- Endringer i hjemmeforhold og familiestruktur.
- Skolens praksis og kvalitet.
- Økning av angst, skolevegring og psykososiale problemer.
- Effekt av tidlig innsats.

Ut fra dette kan man nok si at det er ingen enkeltfaktor alene som årsaks forklarer denne høye andelen av spesialundervisning, men at man må se faktorene i sammenheng. Mange hevder i hvert fall at det er en klar sammenheng mellom tildelingen av ressurser til ordinær undervisning, og andelen spesialundervisning. Jo høyere ressurstilførsel til ordinær undervisning, jo lavere andel spesialundervisning, og motsatt. Det er derimot ikke dokumentert en direkte link mellom disse faktorene. Det som i alle fall er sikkert er at økt bruk av ressurser til spesialundervisning spiser av de andre elevenes tildelte pott. Det blir mindre igjen til flertallet av elevene siden den økonomiske rammen til skolen ligger fast..

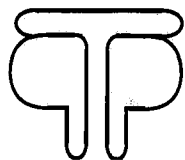
Saksbehandlers vurdering:

Den økende andelen spesialundervisning, samt at vi ligger så høyt prosentmessig sammenlignet med gjennomsnittet for Norge, sett opp mot en nedgang i elevtall og dermed rammetildeling til skolen, er over år i ferd med å påføre skolene en meget vanskelig driftssituasjon. Midlene for å løse disse lovpålagte oppgavene må hentes fra skolenes ordinære driftsbudsjetter, og med dagens skolestruktur er fleksibilitet på organisering av undervisningen vanskelig. Alle skoler må kunne tilby det samme spesialist-tilbudet, og det er vanskelig å dra veksler på andres kompetanse. Ny skolestruktur har i seg store muligheter for forbedring av denne situasjonen. Når det gjelder de enkelte drivere for spesialundervisning må det jobbes mere særskilt med dette for øyet i ett lengre perspektiv.

INNSTILLING:

Saken tas til orientering.

Even Ediassen
Rådmann

Pedagogisk Psykologisk Tjeneste Indre Salten
Beiarn, Fauske, Saltdal, Steigen, Sørfold, Nordland fylkeskommune

ÅRSMELDING

PPT INDRE SALTEN

SKOLEÅRET 2011/2012

Grunnlagsdokument for Årsmeldingen er :
Samarbeidsavtalen

- Aktivitetsplan for PPT Indre Salten 2011/12
- Statistikk – HK

PP-TJENESTEN SKOLEÅRET 2011/12

Styret

Pedagogisk/psykologisk tjeneste for Indre Salten er en interkommunal tjeneste for kommunene Beiarn, Fauske, Saltdal, Steigen, Sørfold og Nordland fylkeskommune. Tjenesten er basert på en samarbeidsavtale mellom kommunene. Denne ble vedtatt i 2003.

Styret for den interkommunale PP-tjenesten har 6 medlemmer. Kommunene og fylkeskommunen har en representant hver. Styret følger kommunevalgperiodene.

Vegard Danielson	Steigen	vara
Arve Rolandsen	Fauske	vara
Rune Jørgensen (nestleder)	Beiarn	vara: Ragnar Olsen
Rita Rønnebu (leder)	Sørfold	vara: Lisbeth Fredheim
Kristian Øse	Saltdal	vara: Grete Pettersen
Ingunn Mikaelson	Fylket	vara: Kjell Magne Johansen
Jeanette Salhus	Ansatte	vara: Marit Benum

I løpet av dette skoleåret kom Arve Rolandsen inn som representant for Fauske, og Kristian Øse overtok som representant for Saltdal kommune.

Sekretær for styret: Tjenesteleder Marit Sandberg

Det har vært avholdt 3 styremøter høst og 1 styremøte vår.

Saker som har vært tatt opp :

- Konstituering av styret
- Årsmelding
- Aktivitetsplan
- Budsjett
- Regnskap
- Revidering av lønnspolitisk plan
- Renholdstjenester
- Samarbeidsavtale med data-avdelingen
- Nyorganisering i Fauske kommune og samarbeidsavtalen
- Revidering av seniorpolitisk plan
- Internutlysning, ansettelse
- Utlysning, lokalkontoret Steigen
- Fagdager med styret

Styret har et forhandlingsutvalg bestående av :

Rita Rønnebu og Rune Jørgensen

Vara er Grete Pettersen

Forhandlingsutvalget har hatt 1 møte i denne perioden i forbindelse med lokale forhandlinger.

Leder og nestleder, tjenesteleder og ansattes representant har hatt 1 arbeidsgruppemøte for planlegging av fagdager høsten 2012.

Personellet 2011/2012

Bjørg Lajla Olsen	Sosionom	
Marit Sandberg	Spesialpedagog, tjenesteleder	
Jeanette Salhus	Spesialpedagog	
Mette Strøksnes	Pedagogisk psykologisk rådgiver	(80 %)
Marit Benum	Spesialpedagog	
Karl Jørgen Svendgård	Pedagogisk psykologisk rådgiver	
Nils Gjerde	Spesialpedagog	
Siv Nordeng	Sekretær	
Tone Eldøen	Pedagogisk psykologisk rådgiver	
Randi Stranda	Pedagogisk psykologisk rådgiver	
Karin Bruteig	Pedagogisk psykologisk rådgiver	

Ved skoleårets slutt gikk Nils Gjerde av med AFP.

Tone Eldøen gikk av med alderspensjon. Hun har avtale om 30 % stilling fram til 2014.

Organisasjonen av tjenesten

PPT Indre Salten ble etablert gjennom en virksomhetsoverdragelse pr. 01.01.2004. Tjenesten har et hovedkontor på Fauske og lokalkontorer i Saltdal og Steigen. Lederfunksjonen er på 50 % og tillagt ei fagstilling ved hovedkontoret. Lokalkontoret i Steigen har hatt egen merkantil funksjon tillagt fagstilling der. Stedfortrederfunksjon iverksettes i h.t Hovedavtalen.

Arbeids- og bemanningsnivåer sett i forhold til rammer og kravstørrelse ved PPT i Indre Salten

Dette året har vi hatt 9 fagstillinger i tjenesten 2011/2012 (lederfunksjon inkludert). Det betyr at ut fra bemanningsnormen på 9,5 fagstilling (lederfunksjon inkludert) for denne regionen, har vi i 2011/2012 vært redusert med 0,5 stilling. Vi har hatt kvalifisert ansatt til å gå inn for seniortiltak denne perioden som den 10. ansatte.

Sakkyndighetsrollen er lovpålagt og har også dette året tatt mye tid. Veiledning, samhandling tverrfaglig og systemarbeid generelt, er også prioritert. Antallet aktive saker i tjenesten har økt siden i fjor. Henvisingsmengden er noe redusert.

Vi har videreført systemet med kontaktpersoner ved **alle barnehager og skoler**. Vi har deltatt i de **fleste** ansvarsgrupper så langt det har vært mulig.

Vi har deltatt i S-team, rådgivernetttverk, helsestasjons-/familiesentersamarbeid og tverrfaglige grupper.

Vi har fortsatt valgt å prioritere **både venteliste/utredning (individnivå) og systemene.**

Kontakten ut mot systemene gir kunnskap som er nødvendig i sakkyndighetsarbeidet, og for veiledningsrollen vår.

Aktiviteten inn mot barnehager og skoler er i stor grad gjennomført i forhold til oppsatt møteplan.

[Redacted]

[Redacted]

Skolene

Alle skoler har gjennomført s-team dette året.

Fokus i s-team overfor skolene skulle være "tilpassa opplæring". Dette skjer i enkeltsaker ved at man diskuterer *tiltak* rundt elever som venter på utredning.

Vi registrerer at foresatte stort sett inviteres inn til disse møtene både når det gjelder elevsaker *før* tilmelding og elevsaker som *er* henvist.

Men –noen saker er henvist uten at de er diskutert med oss på forhånd. Enkelte henvisninger som mottas, mangler også beskrivelse av tiltak man har prøvd ut.

På videregående skoler har PPT deltatt på nettverkssamlinger og s-team. Tilstedeværelse på Fauske videregående gjennomført i henhold til avtale.

[Redacted]

Barnehagene

Det er gjennomført tverrfaglige møter i alle barnehager.

Disse møtene står sentralt ut fra tenkingen om tidlig innsats, og også fordi spesialpedagogisk hjelp etter § 5-7 i seg sjøl har en videre definisjon i lovverket enn § 5-1.

Innholdet i disse møtene varierer ut fra problemstillinger og tema.

[Redacted]

I alle kommunene er det kultur for tverrfaglig samarbeid og tidlig innsats.

Familiemøter er etablert som et lavterskeltilbud for barne- og ungdomsfamilier, hvor BUPIS deltar sammen med 1.linja i kommunene. Dette er et tilbud til foreldre som er bekymret (før henvisning/i stedet for henvisning). PPT har deltatt på flere familiemøter 2011/2012.

TIF (tidlig innsats og forebygging) i Saltdal er gjennomført etter fast møteplan.

Samarbeid med helsestasjon i Sørfold var videreført med fokus mot språkkartlegging ved 2- og 4 årskontrollen. Helsestasjon har ikke meldt behov for hjelp i forbindelse med språkkartlegging.

Samarbeid med helsestasjon i Saltdal er gjennomført etter oppsatt møteplan. PPT har også i år deltatt på 3 mnd. kontroller i tillegg til oppfølging hvis behov etter språkkartlegging ved 2- og 4 årskontroll.

Samarbeid med hjelpetjenestene i Steigen er gjennomført etter fast møteplan for barnehager og skoler. PPT deltar også i fagteam sammen med lege, helsesøstre, fysioterapeut, jordmødre, barnevern. Dette skal fungere konsultativt- og også som et reflekterende team. Det er veiledning fra BUPIS. Brukere er barnehager og skoler.

Samarbeid med Fauske familiesenter er gjennomført i basisteamene 0-6 og 6-19 etter fast møteplan.

PPT v/tjenesteleder er representert i arbeidsgruppe når det gjelder **"Modellkommuneprosjektet"**. Fauske deltar her sammen med 26 kommuner i Norge. Målgruppe er barn 0-6 år som har foreldre som er psykisk syke og/eller har rusproblemer. Mål for prosjektet er : "utvikle gode kommunale modeller for tidlig intervensjon og systematisk oppfølging av psykisk syke og/eller rusavhengige foreldre- fra graviditet til skolealder".

I **Beiarn kommune** har PPT deltatt på 1 tverrfaglig møte på reisedagene.

Samarbeid med BUPIS

PPT og BUPIS har etablert en praksis for samarbeid med en fast avsatt dag i måneden. Denne dagen møtes saksbehandlerne etter oppsatt møtetid for innmeldte saker man vil diskutere. Målgruppen er barn/unge med eventuelle behov for utredning knyttet til ADD og AD/HD problematikk. Foreldrene deltar også sammen med barnehage/skole. På dette møtet avgjøres "veien videre" i hvert enkelt tilfelle. Dette året har vi samarbeidet i ca 30 saker i løpet av disse dagene.

Prosjektet "Alternativ læringsarena" ved Rognan u-skole er gjennomført med vår deltakelse i referansegruppa som planlagt.

De som deltar på denne alternative læringsarenaen er elever med rett etter § 5- 1. Prosjektet videreføres over i videregående skole i Saltdal.

"God start" er igangsatt av Fauske kommune og retter seg mot foresatte til skolestarterne. "God start " er planlagt å gå over 7 år. Målgruppen for PPTs ansvarsområde er lærere og assistenter på 1. årstrinn og pedagoger som jobber med de eldste barna i barnehagen. Tilbudet om fagsamlingene går ut til alle kommunene i Indre Salten. Dette skoleåret ble en av samlingene avlyst ;

Fauske kommune har valgt å sette dette prosjektet «på vent» fra neste skoleår.

VIP (veiledning og informasjon om psykiske problemer og lidelser hos ungdom) ble gjennomført i videregående skole i Saltdal.

Ved Fauske videregående skole har ikke PPT deltatt.

Ved Hamsun videregående avd. Steigen har PPT deltatt i planlegging, men ikke gjennomføringen.

[REDACTED]
Overgangen for elever med behov for spesialundervisning i videregående skole/bedrift startet på høsten.

Felles møte grunnskole/vgs/PPT ble som vanlig gjennomført i november med en endelig gjennomgang av aktuelle søkere.

Januar måned er avsatt ved PPT for ferdigstilling av sakkyndige uttalelser.

Det er helt avgjørende for et vellykket arbeid at grunnskolene har hatt en god prosess sammen med eleven og de foresatte i forkant av novembermøtet.

PPT og skolene vurderer dette som et nyttig samarbeid som bidrar til et godt system rundt overgangene.

Tilstedeværelse på Fauske videregående

Dagene i september ble gjennomført, med samarbeid rundt førsteårselever som var anbefalt spesialundervisning. Tilstedeværelsen utover året ble videre gjennomført som undervisavtaler mellom skolen og oss. PPT har deltatt på s-team.

[REDACTED]
Alle fagdager avviklet etter oppsett med 1 mandag i måneden. Viktig møtepunkt hvor også Nils fra lokalkontoret i Steigen har deltatt.

Fagdag sammen med styret ble ikke gjennomført i 2011.

Fagsamlinger over 2 dager gjennomført i august, desember og juni.

11 ansatte deltok på Landsdelssamlinga for Nord-Norge i Tromsø.

10 ansatte deltatt på kurs med filmskaper Margret Olin

5 ansatte deltatt på konferansen «Flerspråklige barn og unge med spesielle behov»

4 ansatte deltatt på «Vår samhandling med multifunksjonshemmede barn og unge»

1 ansatt deltatt på 2 dagers samling 4 x «Klasseledelse med fokus på atferds-
problematikk»

1 ansatt deltatt på 9 kursdager og veiledning, foreldrerådgiving TIBIR

3 ansatte deltatt på «Begrepsinnlæring», Andreas Hansen

4 ansatte deltatt på «Tidlig intervensjon, tverrfaglig samarbeid»

2 ansatte deltatt på «Akustikk og etterklang»

2 ansatte deltatt på «Mestringsseminar», Magne Raundalen

Alle ansatte har deltatt på fagdager rundt brukere hvor 2. og 3. linje har vært inne i saken og veiledet overfor foresatte, barnehage/skole og 1.linje.

Tjenesteleder har deltatt på pp-ledersamlinger for Nordland.

1 ansatt gjennomfører spesialisering innen pedagogisk psykologisk rådgiving gjennom Utdanningsforbundets etterutdanningsprogram.

Spesialpedagogisk nettverk- Karlstadmodellen

Nettverkssamlinger er gjennomført i regi av PPT. Tilbakemeldingene fra deltakerne har vært meget positive.

“Hain Indre Sailte- du snakke du snakke”

PPT deltar med en ansatt i dette prosjektet inn i arbeidsgruppa. Deltar også på fagdager i prosjektet.

Modellkommuneprosjektet

Tjenesteleder har deltatt på flere arbeidsgruppemøter 2011/12. Prosjektet skal vare ut 2014. Det jobbes med en strategiplan for modellkommuneforsøket, Fauske kommune.

Minoritetsspråklige

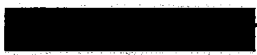
Uttarbeidelse av brosjyre står på aktivitetsplanen vår, men den er ikke ferdigstilt . En av de ansatte har fått et særlig ansvar for de minoritetsspråklige.

PPT har samarbeidet med helsesøster for flyktninger og Vestmyra barnehages avdeling for to-språklige.

Spesialpedagogisk forum

Dette er gjennomført etter avtale i alle kommuner; en samling høst og den andre samlingen på våren 2012. Saltdal og Beiarn samarbeider om dette. Innholdet har vært identisk i alle kommunene.

Steigen har ikke kommet med innspill til avtale om slikt forum.

Klientregister og post er nå overført fra lokalkontoret i Steigen til hovedkontoret på Fauske, slik at alt merkantilt arbeid nå skjer fra hovedkontoret. Informasjonsbrev er gått ut til samarbeidsparter i Steigen.

Seniorpolitisk plan ble gjort gjeldende fra 1. august 2009.

Vi har hatt fire ansatte med reduserte stillinger og reduserte arbeidsoppgaver. Ansatt i 20% stilling hos oss har hatt tilsvarende utvidet stilling.

Det er gjort avtaler for 2012/13 om fortsatt seniortiltak. Fra høsten vil vi ha 2 ansatte på denne ordningen.

Hjemmeside er ikke påbegynt grunnet arbeidspress.

I 2011/12 er det gjennomført medarbeidersamtaler med seniorer

Avsatt tid til **fysisk aktivitet** er lite gjennomført.

Teamet deltok på kursdag med **filmskaper M. Olin**

Fornyng/forbedring av interiør er gjort.

Verneombud har hatt fast tid for drøftinger på interne fagdager med hele teamet.

Styremøter er avholdt høst 2011 og vår 2012

[REDAKERT]

Sakkyndighetsarbeidet pågår kontinuerlig og er et stort og tidkrevende arbeid. Dette har sammenheng med at flere saker er meget sammensatte og utredningen tar lang tid. I tillegg stilles det omfattende krav til sakkyndige rapporter.

[REDAKERT]

Antallet enkeltsaker viser noe nedgang.
Prioriteringene har vært videreført som tidligere :

- prioritert tverrfaglige grupper i barnehagene for å tenke forebyggende og bredt faglig
- samarbeid med helsestasjon/familiesenter for å arbeide forebyggende
- prioritert småbarn ved utredning
- prioritert utredning av elever i videregående skole og ungdom bosatt ved Røvika Ungdomssenter

I tillegg har det vært flere presserende saker som er åpnet umiddelbart og aldri har stått på noen venteliste.

Når det gjelder prioritet av sakkyndig arbeid overfor ungdom som bor i Røvika, har dette vært gjort som avtalt innenfor fylkeskommunens ressurs. Ordningen skal videreføres av Nordland fylkeskommune.

Det har ikke i år vært saker når det gjelder afatikere.

Det har ikke vært stor pågang av brukere fra karriere og veiledningssenteret. Dette er saker som kommer innenfor vårt ansvarsområde i Opplæringsloven.

Vi må fortsatt bruke uforholdsmessig mye tid på rene uttalevansker som burde vært ivaretatt av kommunal logoped.

Venteliste og ventetid :

Når det gjelder førskolealder, har vi også i år nesten klart målsettingen om ingen ventetid. Det er saker som må overføres til høsten, og dermed vil 3 måneder være realistisk som antydning.

I forhold til videregående er det aktivitet i sakene etter hvert.

logmed at vi har fått den 9. stillingen inn i tjenesten og fått dekket opp for seniortiltakene, så har vi klart å holde gjennomsnittlig ventetid på grunnskolenivå nede på samme nivå som i fjor.

- «PPTs rolle i Modellkommuneforsøket» på regional samling
- «Stortingsmelding 18- «Læring og fellesskap. Tidlig innsats og gode læringsmiljø for barn, unge og voksne» på Spesialpedagogisk forum.
- 5-15 – «Nordisk skjema for utredning av barns utvikling og atferd» på Spesialpedagogisk forum
- «Tiltak for tilpassa opplæring, vedlegg til PPTs rapporter» på Spesialpedagogisk forum
- «Hva er spesialundervisning og hva er ordinær opplæring?» på Spesialpedagogisk forum
- "Karlstadmodellen", nettverkssamlinger
- "Fagsamling i jobbnettverk rundt multifunksjonshemmede brukere" +
- 2 veiledningsmøter for spesialpedagoger i jobbnettverket
- Arbeidsgruppe for konferansen «Flerspråklige barn og unge med spesielle behov»
- Arbeidsgruppe for evaluering og utvikling av tverrfaglige team i Fauskebarnehagene
- «Samarbeidet PPT Indre Salten /BUPIS», samling for PPT og BUP i Rana
- TRAS kurs av ansatte i alle Fauskes barnehager
- «AD/HD- observasjon og tiltak» på foreldremøte, Rognan barnehage
- «Infomøte om stamming», Tinkeliheia barnehage, personale og foresatte

PPT-tiltaksplan for videregående skoler

- Ordningen med faste kontaktpersoner (barnehager, grunn,-og videregående skoler)
- Spesialpedagogisk forum
- "Pala" ved Rognan ungdomsskole
- "Modellkommuneforsøket",
- Nettverkssamlinger i tilknytning til "Karlstadmodellen"
- Samarbeid ved Vestmyra barnehage for minoritetsspråklige.
- Språkprosjektet i Indre Salten i regi av RKK
- Jobbnettverket rundt multifunksjonshemmede og veiledning av spesialpedagogene i dette nettverket
- Saltennettverket for PPT
- Arbeidsgruppa i TIBIR + foreldrerådgiving/veiledning
- PPT/BUP samarbeid rundt utredning av ADD/ADHD
- Eventuelt prosjektet klasseledelse
- TRAS kurs

STATISTIKK FOR SKOLEÅRET 2011/2012

Det statistiske materialet ble fra 2008/09 felles for alle samarbeidende kommuner. Dermed har vi nå et sammenligningsgrunnlag for tjenesten over fire år.

Tilfanget av tallmateriale er begrenset til kun fire skoleår, men det viser noen tendenser.

Det må også tas forbehold for tallmaterialet fra Steigen kommune, da registreringen inn i HK her er blitt noe ufullstendig.

Henvisningsmengden inn til tjenesten viser for første gang en nedgang (75 færre saker enn fjoråret).

Gjennomsnittlig ventetid holdes på ½ år på grunnskolenivå. Her vil det variere noe når det gjelder vanskeområder. I lese-skrive saker er det registrert den lengste ventetida med opptil 12 mnd. i noen tilfeller. I disse sakene er det imidlertid allerede tiltak i gang, og det er gjort avtaler underveis. Når det gjelder matematikkvansker og psykososiale forhold er det en ventetid på gjennomsnittlig 6 mnd.

Det understrekes også at noen saker er presserende og tas umiddelbart.

I forhold til førskolealder holder vi oss innenfor "rimelig tid" som er 3 måneder. I enkelte tilfeller tas sakene direkte.

I forhold til videregående og ungdom bosatt i Røvika (fylkeskommunen fatter her vedtak om spesialundervisning også på grunnskolenivå), vil vi prøve å fortsette praksis med å ta saker etter hvert.

Det som må bemerkes når det gjelder nyhenvisninger, er at vi i likhet med foregående skoleår, fikk forholdsvis mange i løpet av mai og juni måned (37 av totalt 154).

Antallet som står på venteliste for utredning hos oss nå ved opptelling er på 79. Samme tid forrige år hadde vi 119 på venteliste.

Antallet aktive saker økte med 113 i løpet av dette arbeidsåret.

Oppsummert viser statistikken :

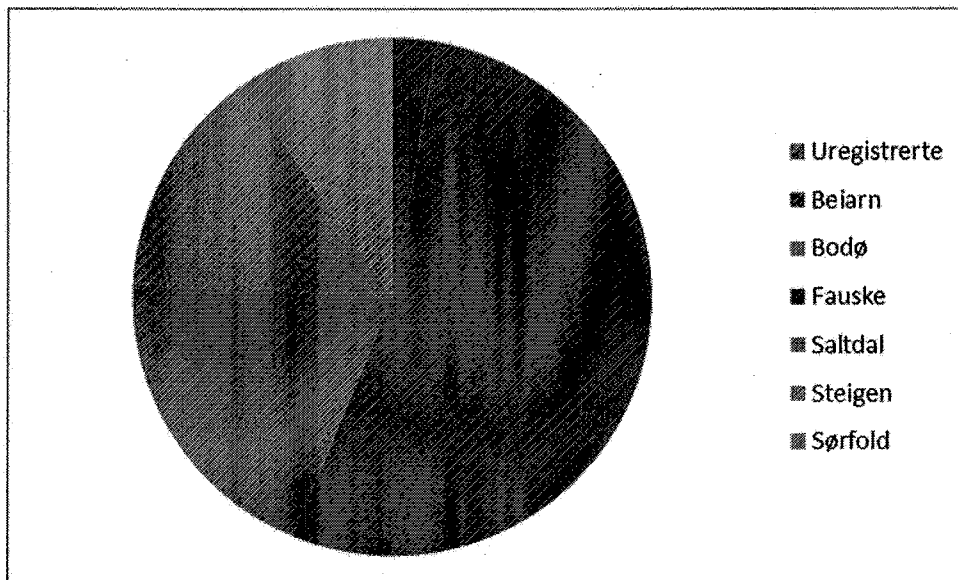
- Henvisningstallet for dette året går ned
- Ventetiden er på gjennomsnittlig ½ år på grunnskolenivå
- Antallet aktive saker øker for hvert år siden vi kan avslutte så få underveis

Dette betyr at arbeidsmengden for den enkelte saksbehandler g øker når det gjelder individrettet arbeid.

Statistikk 1

Uregistrerte		1	3	6
Beiarn	6	8	7	4
Bodø				1
Fauske	115	102	121	77
Saltdal	42	52	50	43
Steigen	31	33	19	4
Sørfold	21	28	29	19

SEKTORDIAGRAM

Prosentvis fordeling:

Uregistrerte: -

Beiarn: 3%

Bodø: -

Fauske: 53%

Saltdal: 20%

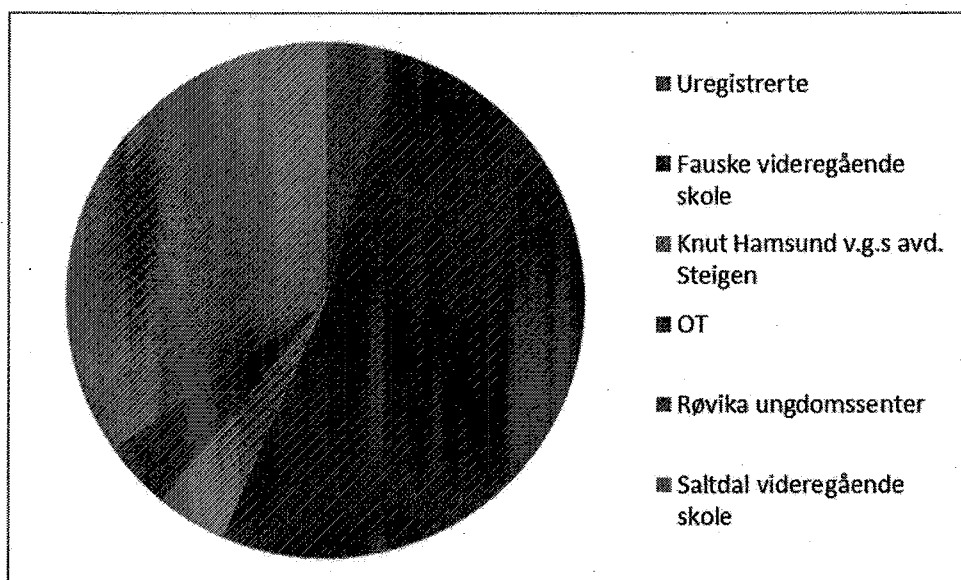
Steigen: 14%

Sørfold: 10%

Statistikk 2

Uregistrerte	1	1	1
Fauske videregående skole	12	14	12
Knut Hamsund v.g.s avd. Steigen	1		1
OT	1	1	
Røvika ungdomssenter	1		
Saltdal videregående skole	7	6	4

SEKTORDIAGRAM

Prosentvis fordeling:

Uregistrerte: 4 %

Fauske videregående skole: 52%

Knut Hamsund v.g. skole avd. Steigen: 4%

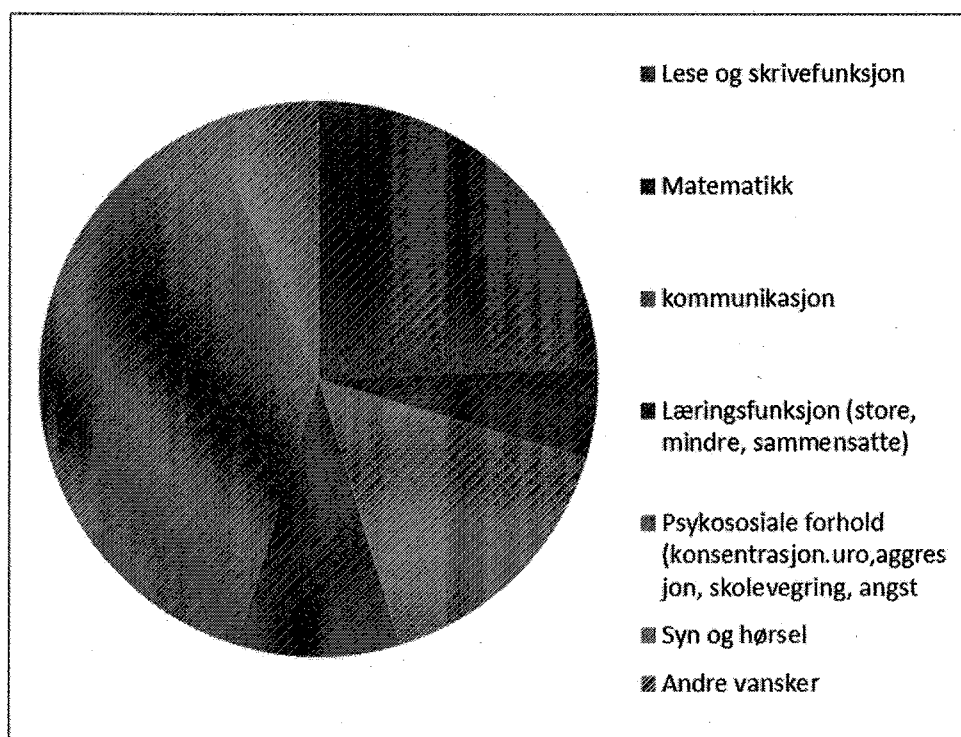
Røvika ungdomssenter: 4%

Saltdal videregående skole: 30%

Statistikk 3

Lese og skrivefunksjon	65	87	78	43
Matematikk	14	27	18	12
kommunikasjon	42	44	57	37
Læringsfunksjon (store, mindre, sammensatte)	25	26	21	12
Psykososiale forhold (konsentrasjon,uro,aggresjon, skolevegning, angst)	100	72	79	74
Syn og hørsel	4	6	4	1
Andre vansker	16	12	22	10
Uregistrerte	1	3	5	2

SEKTORDIAGRAM

Prosentvis fordeling:

Lese og skrivevansker: 24%

Matematikk: 5%

Kommunikasjon: 16%

Læringsfunksjon: 9%

Psykososiale forhold: 37%

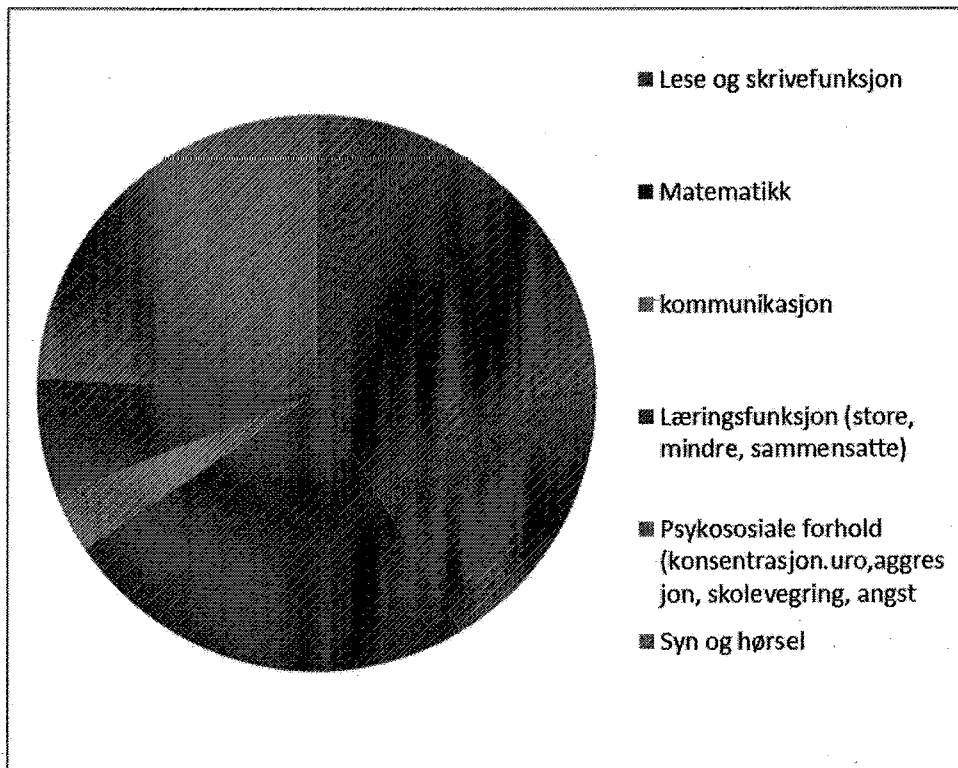
Syn og hørsel: 1%

Andre vansker (somatiske, usatt/fremskutt skolestart etc.): 6%

Statistikk 4

Lese og skrivefunksjon	12	9	9
Matematikk	7		2
Kommunikasjon	1	2	
Læringsfunksjon (store, mindre, sammensatte)	2	3	1
Psykososiale forhold (konsentrasjon,uro,aggresjon, skolevegning, angst)	7	11	7
Syn og hørsel			
Andre vansker			3
Uregistrerte			1

SEKTORDIAGRAM

Prosentvis fordeling:

Lese og skrivevansker: 41%

Matematikk: 24%

Kommunikasjon: 3%

Læringsfunksjonen: 7%

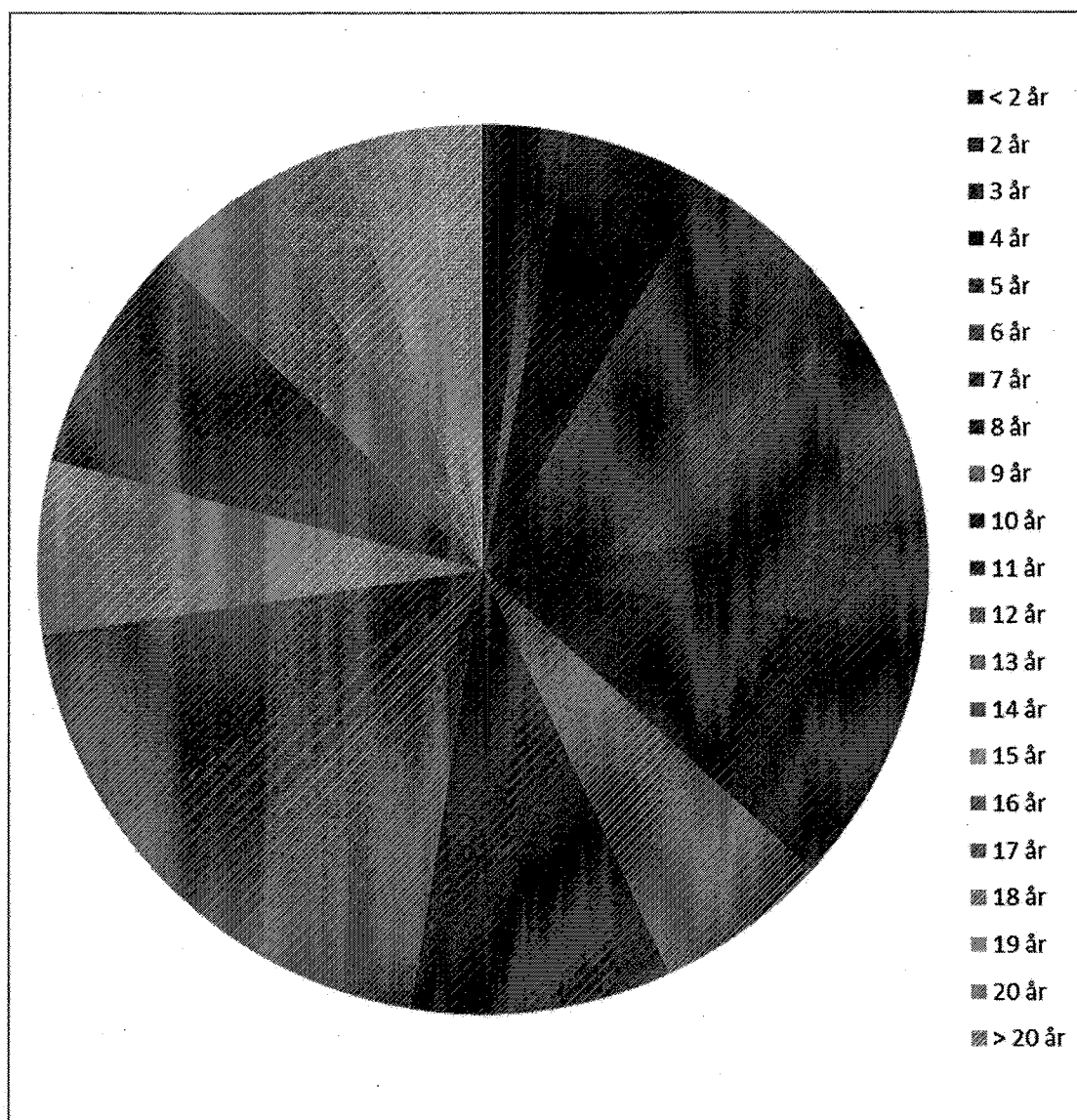
Psykososiale forhold: 24%

Syn og hørsel: -

Statistikk 5

< 2 år	2	1	2	1			4	2
2 år		1	3	5	1	2	4	8
3 år	1	2	2	6	3	1	6	9
4 år	5	4	2	10	5	8	12	22
5 år	7	8	9	6	2	8	18	22
6 år	7	9	2	6		4	9	19
7 år	4	13	5	12	5	6	14	31
8 år	9	8	3	10	3	8	15	26
9 år	6	4	6	10	5	8	17	22
10 år	9	16	8	7	1	5	18	28
11 år	3	9	4	14	2	5	9	28
12 år	5	7	7	7	3	3	15	17
13 år	4	8	5	8	6	3	15	19
14 år	7	13	7	6	1	7	15	26
15 år	6	10	7	6	10	10	23	26
16 år	8	7	6	10	6	5	20	22
17 år	4	3	4	2			8	5
18 år	3	3	2	2	3	3	8	8
19 år	1	2	6	1	3	2	10	5
20 år	2		3	1		1	5	2
> 20 år	2		4	2	3	3	9	5

Statistikk 5
SEKTORDIAGRAM

Prosentvis fordeling på alder:

Før 2 år: 2%	10 år: 9%	16 år: 8%
2 år: -	11 år: 3%	17 år: 4%
3 år: 1%	12 år: 5%	18 år: 3%
4 år: 5%		
5 år: 7%	13 år: 4%	19 år: 1%
	14 år: 7%	20 år: 2%
6 år: 7%	15 år: 6%	Etter 20 år: 2%
7 år: 4%		
8 år: 9%		
9 år: 6%		

Statistikk 6

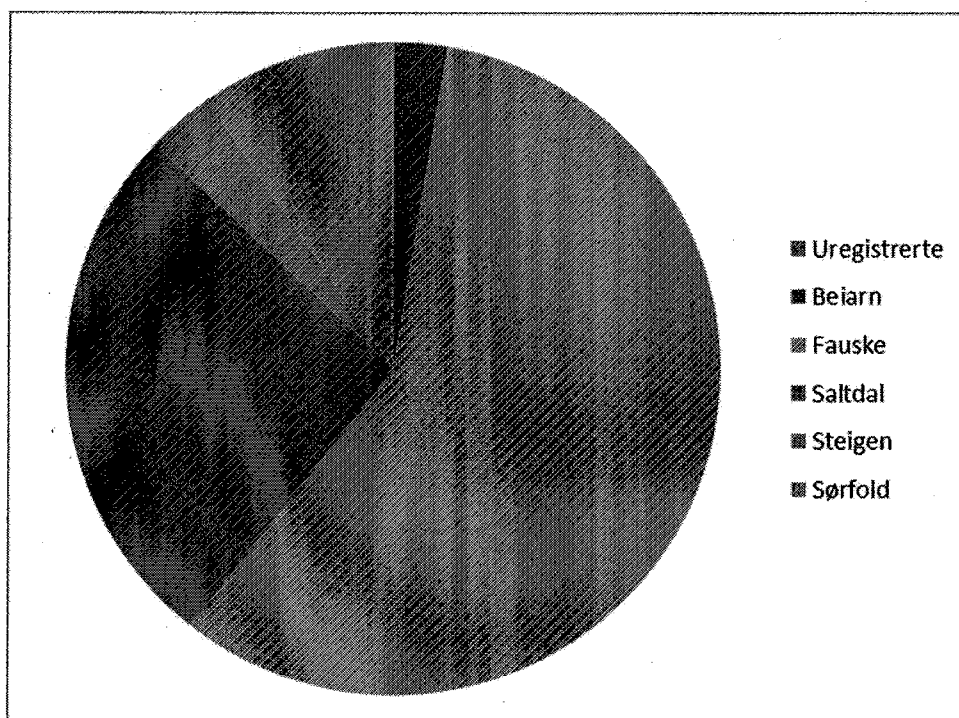
Aktive saker totalt 2011-2012

Påbegynt vårt arbeid fra 2008 - 2012 - kommunevis

2008/09 2009/10 2010/11 2011/12 TOTALT

	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	TOTALT
Uregistrerte			1	5	
Beiarn	16	21	25	35	
Fauske	348	384	435	457	
Saltdal	159	192	203	210	
Steigen	20	55	41	102	
Sørfold	58	64	74	83	

SEKTORDIAGRAM

Prosentvis fordeling av aktive saker kommunevis:

Uregistrert: -
 Beiarn: 3%
 Fauske: 58%
 Saltdal: 26%
 Steigen: 3%
 Sørfold: 10%

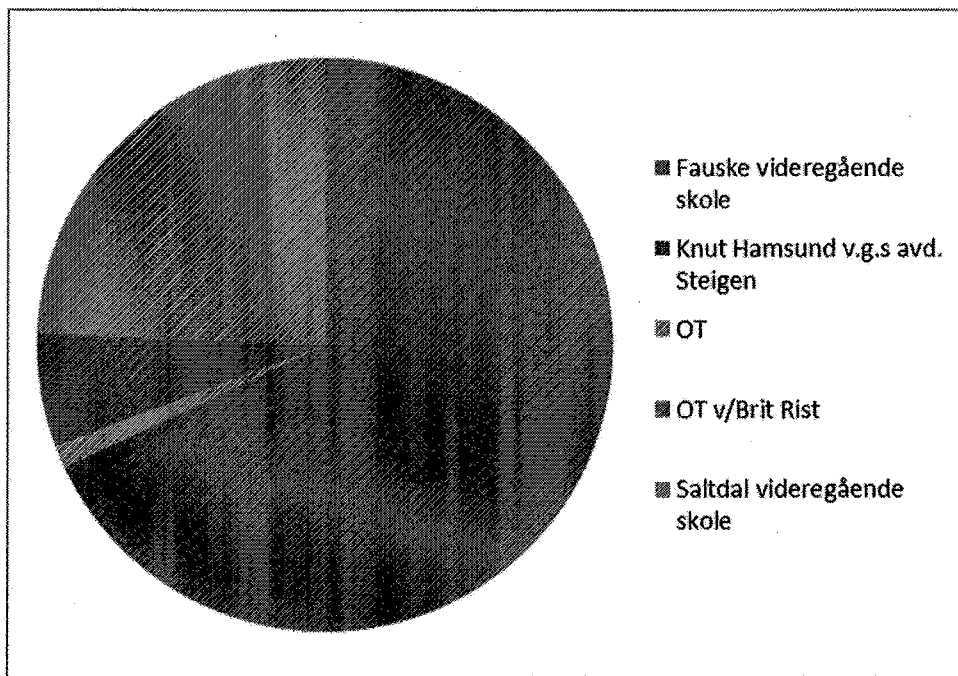
Statistikk 7

Aktive saker Nordland fylkeskommune - 2011 - 2012

Påbegynt vårt arbeid fra 2008 - 2012

	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	TOTALT
Fauske videregående skole	52	54	44	42	
Knut Hamsund v.g.s avd. Steigen	1	4	2	9	
OT	1	4	3	3	
OT v/Brit Rist	5	2	1	1	
Saltdal videregående skole	19	24	22	17	

SEKTORDIAGRAM

Prosentvis fordeling av aktive saker, skolevis:

Fauske videregående skole: 67%

Knut Hamsund avd. Steigen: 1%

OT : 1%

OT : 6%

Saltdal videregående skole: 24%

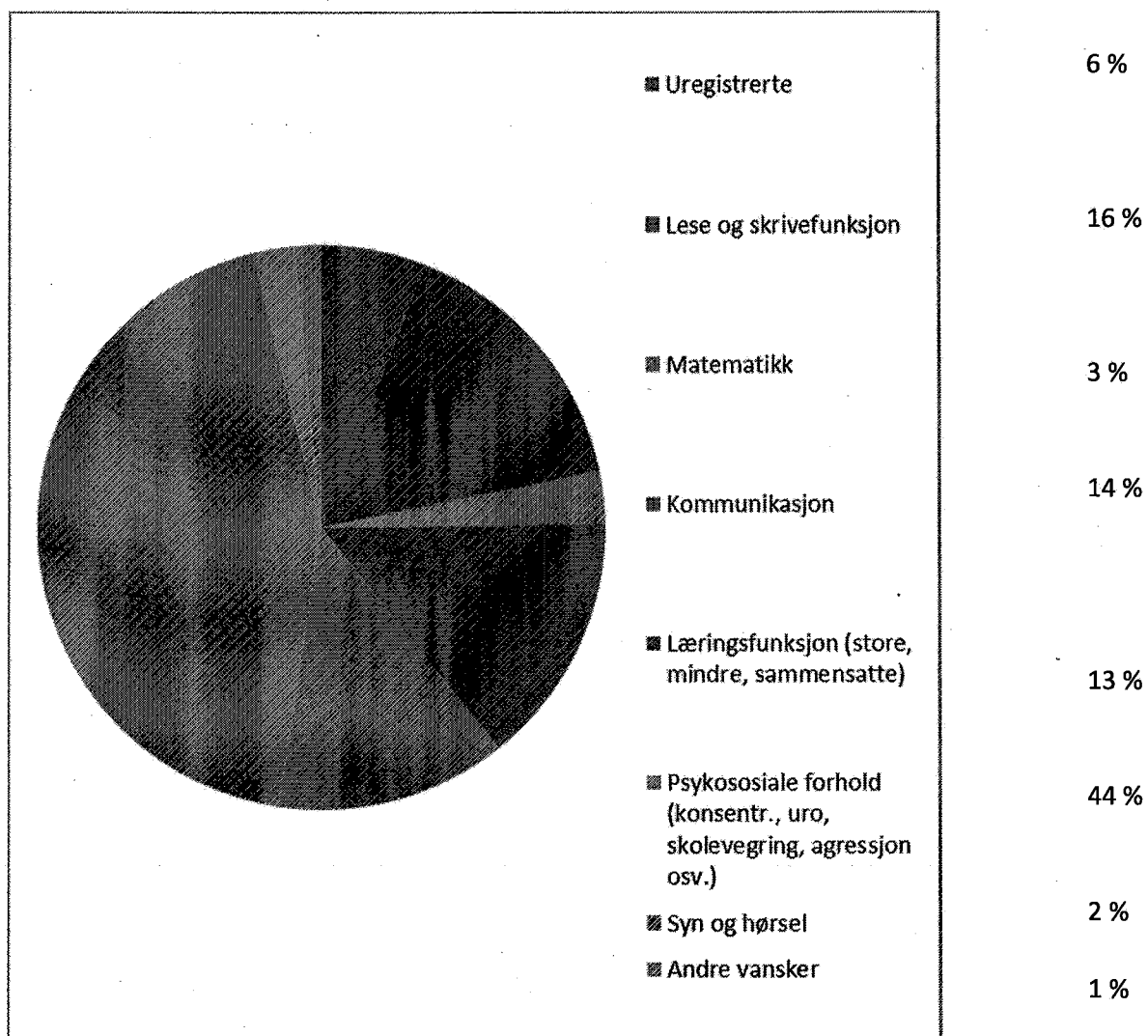
Statistikk 8

Aktive saker - 2011 - 2012 fordelt på hovedvanske

Påbegynt vårt arbeid, klienter fra 2008 - 2012

	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	TOTALT
Uregistrerte	36	19	10	80	
Lese og skrivefunksjon	95	130	136	159	
Matematikk	18	13	20	22	
Kommunikasjon	87	94	129	127	
Læringsfunksjon (store, mindre, sammensatte)	79	105	122	129	
Psykososiale forhold (konsentr., uro, skolevegning, agressjon osv.)	263	323	322	341	
Syn og hørsel	14	14	16	17	
Andre vansker	9	18	24	17	

SEKTORDIAGRAM

Statistikk 9

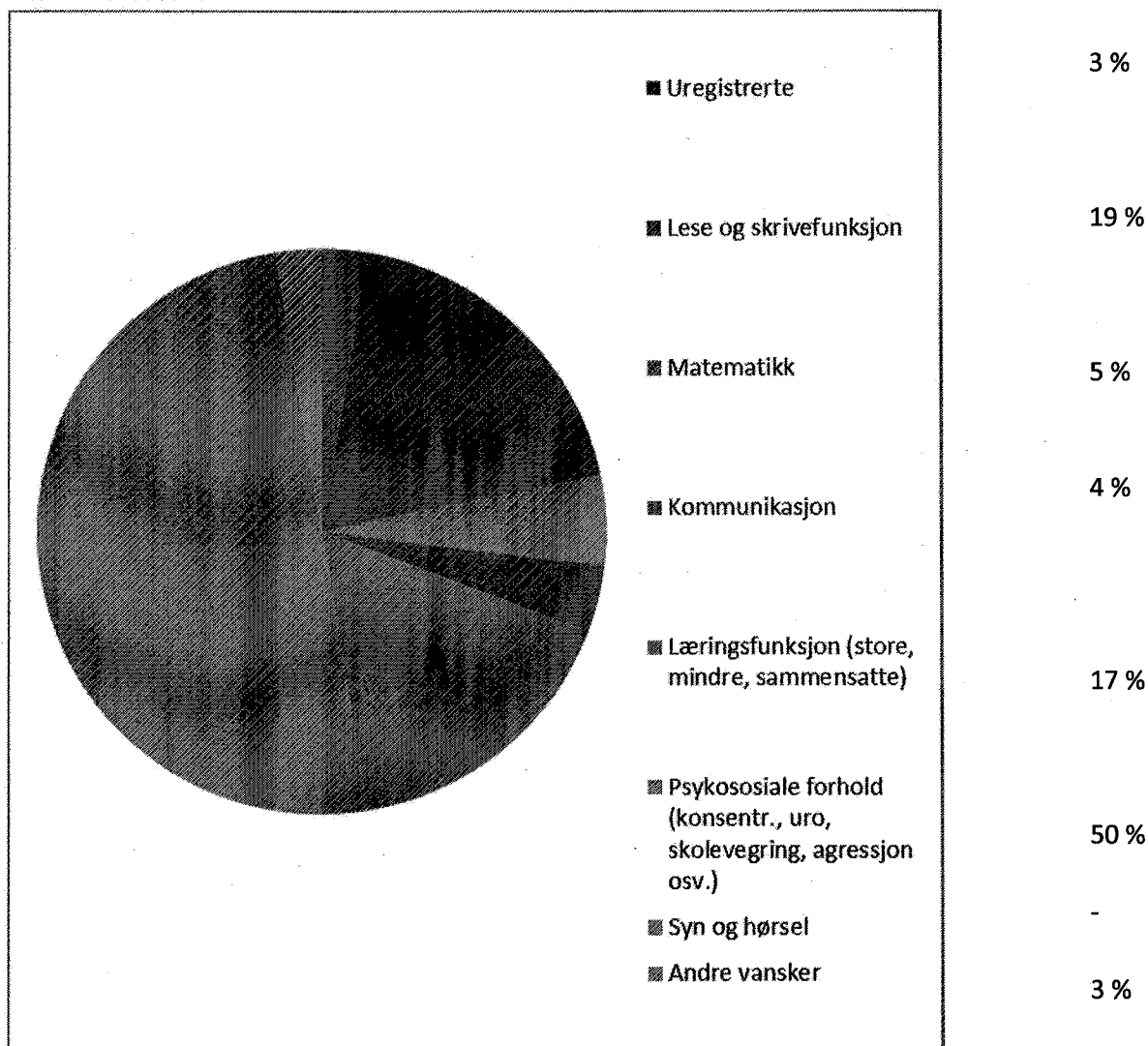
Aktive saker Nordland fylkeskommune - 2011 - 2012 fordelt på

Hovedvanske

Påbegynt vårt arbeid klienter 2008 - 2012

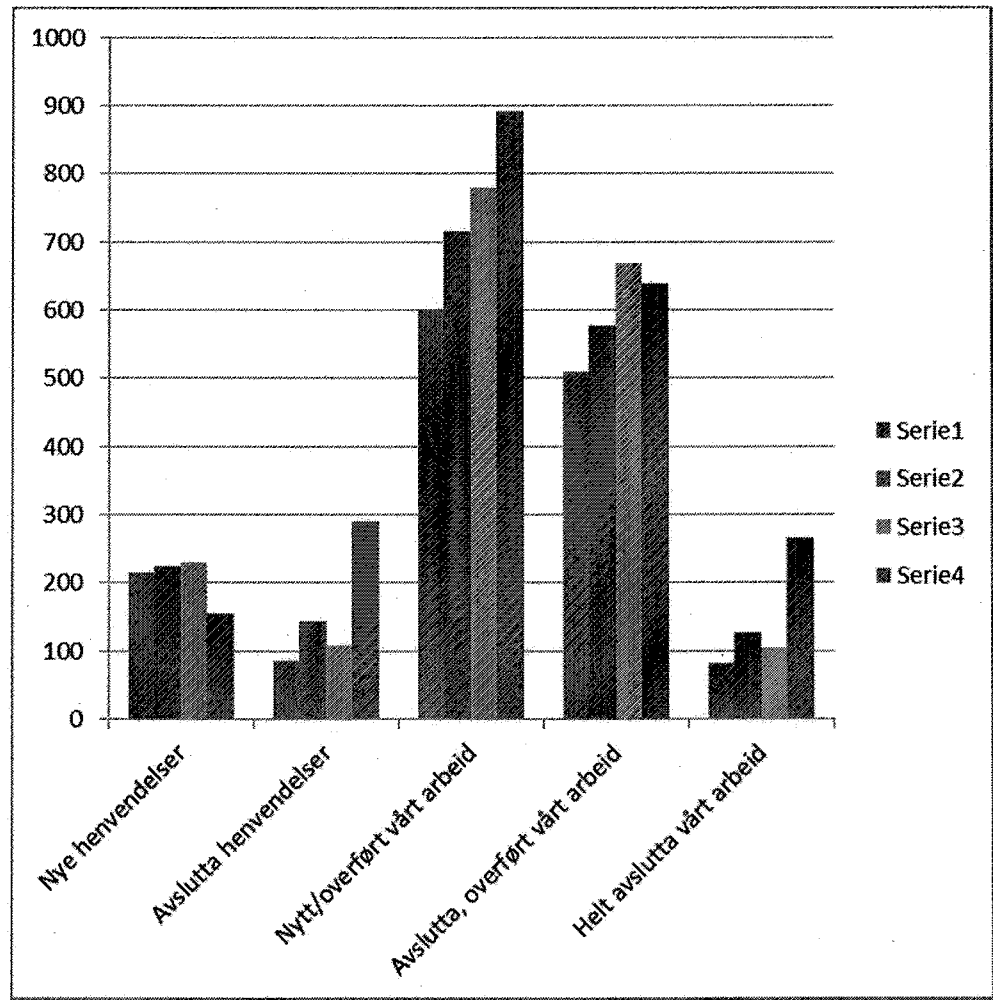
	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	TOTALT
Uregistrerte	2	2	2	6	6
Lese og skrivefunksjon	15	20	10	10	45
Matematikk	4	7	6	5	22
Kommunikasjon	3	1	2	3	7
Læringsfunksjon (store, mindre, sammensatte)	13	16	18	14	51
Psykososiale forhold (konsentr., uro, skolevegning, agressjon osv.)	39	42	33	32	146
Syn og hørsel				1	1
Andre vansker	2		1	1	4

SEKTORDIAGRAM

[Redacted text]

Nye henvendelser	215	224	229	155
Avslutta henvendelser	86	143	108	289
Nytt/overført vårt arbeid	601	716	779	892
Avslutta, overført vårt arbeid	509	577	668	639
Helt avslutta vårt arbeid	81	127	105	266

[Redacted text]

Kommentarer til statistikkene

Statistikk 1

Her er fylket registrert under den enkelte kommune. *Det bør tas forbehold for tall fra Steigen.*

Totaltallene over de fire årene, viser for første gang en nedgang i henvisninger. Av totalt 822 nyhenviste saker fra 2008 til 2012, kommer kun 129 fra andre enn barnehager eller skoler.

Nyhenvisninger i førskolealder viser fortsatt en klar tendens til økning med alder; ved 2 års alder utgjør det 7 % mens for 5 åringene er tallet 47 %.

Nyhenvisninger i grunnskolealder er forholdsvis jevnt fordelt innenfor aldersgruppen. Den høyeste prosentandelen er ved 6 år og ved 11 år, med 13 %.

Statistikk 2

For Nordland fylkeskommune har nyhenvisninger holdt seg stabilt.

Nyhenvisninger innenfor videregående aldersgruppe er jevnt fordelt med færrest nyhenviste ved 18/19 år.

Statistikk 3 og 4

Statistikken viser flere henvisningsgrunner enn antallet nye henvisninger. Dette er fordi noen henvises oss med *flere problemstillinger/vansker*.

Statistikk 5

Den prosentvise fordelingen av nyhenviste på alder, registrert over de tre siste skoleårene, viser totalt :

Førskolealder	15 %	Småskoletrinn	26 %
Mellomtrinn	17 %	Ungdomstrinn	17 %
Videregående	15 %	Voksne	4 %

Statistikk 6

Her ligger tallene for videregående også inne.

Det bør tas forbehold for tallene fra Steigen.

Denne statistikken viser aktiviteten vår i enkeltsaker inn mot de enkelte kommuner de siste fire skoleår. Det er en økning i antall saker årlig, dette har sammenheng med at det avsluttes forholdsvis få saker hos oss. Mange henvisninger fører til aktivitet med utredninger, ansvarsgruppemøter, viderehenvisninger osv.

Statistikk 7

Tallene holder seg stabile, men også her er tendensen at vi vil ha flere aktive saker enn det som er nyhenvisninger hvert år.

Statistikk 8

Dette er opptellingen hvor saksbehandler har definert en *hovedvanske* i hver enkelt sak. Psykososiale forhold skiller seg klart ut med 44 %.

Statistikk 9

Hovedvansken som skiller seg ut på videregående, er i likhet med grunnskolen psykososiale forhold.

ÅRSOVERSIKT

«Nye henvendelser» er antall nye henvisninger for angitte skoleår.

«Avslutta henvendelser» er antall henvisninger som er avsluttet iløpet av skoleåret før det blir «vårt arbeid» v/saksbehandler.

«Nytt/overført vårt arbeid». Dette viser alle nye «vårt arbeid» i løpet av året som er overført fra forrige år.

«Avslutta, overført vårt arbeid». Dette viser alle «vårt arbeid» som avsluttes pr.31.07. hvert skoleår og som overføres til høsten for videre arbeid.

«Helt avsluttet vårt arbeid». Dette er alle sakene som er helt avsluttet i løpet av skoleåret.

STATUS

Vi tar med oss 639 saker til barnehage/skoleåret 2012/2013.

Det betyr at for første gang i denne perioden tar vi med oss færre saker over til neste skoleår. Forklaringen er at vi har avsluttet flere saker enn tidligere, og hatt en liten nedgang i nyhenviste.

Av disse 639 sakene står 79 på venteliste.

På ventelista er det noen som skal ha en ny sakkyndig vurdering og er da registrert inn utfra sin hovedvanske. Andre skal ha en utredning for første gang, og noen skal ha utredning på annet vanskeområde enn de tidligere er utredet for.

Fordelingen på ventelista er :

Kommunikasjon	15
Lese/skrivevansker	28
Læringsfunksjon	3
Matematikk	8
Psykososiale forhold	25

Avsluttende kommentar :

Den aktiviteten som gjenspeiles ved PPT Indre Salten 2011/2012, viser at sakkyndighetsarbeidet tar en stor del av tida vår.

Det er samtidig for første gang registrert nedgang i nyhenvisninger. Nå kan det være utslag av en mer tilfeldig svingning, så dette må sees framtidig over en lengre periode.

Et eventuelt redusert tilfang av nye saker inn til tjenesten, er et viktig punkt med tanke på muligheten for å jobbe mer systemrettet. Det er også sentralt om vi skal ha mulighet for å prioritere mer tidsbruk inn mot de større sammensatte sakene. Det er også en nøkkel til å få redusert ventetid.

Historisk sett har det alltid vært spenning mellom individ-og systemperspektivet. Forskningslitteraturen beskriver dette som to forskjellige tilnærminger.

Hvis man velger en forening av disse to tankegangene, vil man kunne si at..» det ikke er noen motsetning mellom individ og system, men at enhver individuell vurdering må ha konsekvens for systemet» (Skolepsykologi nr. 3, 2007, Rolf Skjelstad)

Ved PPT Indre Salten har vi praktisert noe av denne tankegangen gjennom fokus på oppfølgingsmøter etter en utredning, hvor skole/barnehage og foresatte møter oss for spørsmål rundt rapport og drøftinger av tiltak utfra den enkeltes behov.

Vi har også jobbet for å utvikle de sakkyndige rapportene så konkret som mulig på tiltakssida. Vi mener dette gir veiledning, og burde gi kompetanseheving, inn mot organisasjonene barnehage og skole.

Vi prioriterer også å delta på møter rundt barn/unge i regi av 2. og 3. linje, for å bidra utfra samme tankegang.

Fordeling mellom systemarbeid og enkeltsaker har et juridisk aspekt som angår mandatet til PPT. Paradokset er at mandatet sier vi må prioritere enkeltsaker, mens systemarbeid vil kunne minske behovet for individarbeid på sikt.

Foreløpig spriker forskningen når det gjelder å dokumentere hva som kan redusere antall individuelle saker.

Bedre tilpasset opplæring gir ikke noen tydelig effekt i form av redusert spesialundervisning (Fylling, 2007).

Spesialpedagogiske team på skolene er noe som gir færre henvisninger til PPT (Anthun, Manger 2006).

Ifølge Klefbeck og Ogden (2003), er behov for bedring når det gjelder forebyggende arbeid, et godt argument for det systemteoretiske perspektiv.

Hvis man definerer en spesialpedagogisk utfordring utfra det systemteoretiske, vil det handle om å identifisere i hvilken grad, og hvordan, de større sammenhenger påvirker læring og utvikling hos individet. Hvis vi videre definerer PPT inn i en sosiokulturell kontekst, ...»så eksisterer vi i en dynamisk interaksjon av det enkelte system som påvirker og påvirkes av det andre». (Spesialpedagogikk, 4, 2012, s. 43-54).

I arbeidet vårt ved PPT Indre Salten, har vi derfor vektlagt fast møtetid med faste kontaktpersoner i alle skoler og barnehager, som det viktigste system for å møte

utfordringene innenfor det spesialpedagogiske feltet. Tanken bak er god og i tråd med det som teorien forfekter, men praksisen kan i høy grad forbedres. Dette er et arbeid som må gjøres i samarbeid med eiere og samarbeidsparter.

PPT Indre Salten har mange utfordringer. En av de viktigste er å få ned ventetida på grunnskolenes område og holde ventetida innenfor rimelig tid på førskole- og videregående område.

Følgende punkt vil være sentralt for å oppnå dette :

FØR tilmelding. Dette er et særlig ansvar for skoleeier. Hvilke tiltak har skolene prøvd og hva viser effekten av tiltakene ? Spesialpedagogiske team ved skolene – en større mulighet for samarbeid PPT/skole inn mot systemtiltak ?

TILTAK. PPT har utarbeidet tiltaksforslag innenfor vanskeområdene «lese-skriv», «matte.» og «AD/HD». Dette kan brukes som grunnlag for tilpassa opplæring og også inn mot spesialundervisning med utgangspunkt i individuelle anbefalinger. Vi kan effektivisere vår rapportskrivning med *henvisning til* vedlegg.

VEILEDNING. PPT ønsker en dreining av tidsbruk når det gjelder lese-skriveområdet. En større grad av selvhjulpne skoler her burde være realistisk, hvor PPT kan bidra med fokus på kartleggingsverktøy i skolen og tiltak innenfor den ordinære opplæringen. Er det behov for større ordinær ramme for skolene ?

SAKKYNDIGHETS ARBEID/REHENVISNINGER. PPT vil effektivisere skriving av rapporter, og samtidig sikre det faglige. Vi ønsker et system for overganger innenfor grunnskoleområdet etter modell av overgangen grunnskole/videregående skole. Det betyr faste møter årlig med fullstendig gjennomgang av behov for nye sakkyndige vurderinger ved overgang fra småskoletrinnet til mellomtrinnet, og ved overgangen mellomtrinnet til ungdomstrinnet. Da vil vi kunne forenkle både rehenvvisninger fra skolene og våre sakkyndige vurderinger.

AVSLUTTE SAKER. PPT vil bli mer bevisst på å avslutte saker som det ikke er noen aktivitet i. Ved f.eks lese-skriveutredninger vil vi avslutte saken etter oppfølgingsmøte, også hvis det anbefales rett til spesialundervisning. Dette er et viktig signal til både foresatte og skole om at det er skolens ansvar å drive spesialundervisningen i det daglige. Vi ønsker da ikke ½ årsrapporter tilsendt, før det eventuelt blir en rehenvvisning i saken.

SAMARBEID BUP/PPT. Vi fortsetter dette samarbeidet da det gir en mulighet for raskere utredning innenfor vanskeområdet psykososiale forhold. Det planlegges også at en ansatt skal få spesielt ansvar for å starte opp med disse sakene.

Disse punktene som er nevnt ovenfor, sammen med andre aktuelle tema, gjør at Spesialpedagogisk forum blir en nødvendig arena for drøftinger. Det vil gjelde både mer overordnede prinsipielle spørsmål og utvikling av felles forståelse innenfor fagfeltet.

De siste årene har vist en økning i bruken av spesialundervisning i grunnopplæringen i Norge. En interessant rapport fra Institutional Research Institute of Stavanger på

oppdrag fra KS, (16.05.12), viser en rangering av de fem viktigste driverne i denne økningen :

- 1) Presset økonomi i skolesektoren
- 2) Foreldre krever mer av opplæringen
- 3) Kunnskapsløftet med mer vekt på elevenes læringsutbytte
- 4) Mer vekt på internasjonale/nasjonale tester og kartlegginger
- 5) Økende bruk av diagnoser

Videre trekker rapporten fram forskjellige dilemma i spesialundervisningen, slik skoleeiere, PPT, rektorer og lærere som ble intervjuet underveis, opplever dette :

- 1) Styringsdilemma 1; Hvordan manøvrere riktig i forhold til ulike forventninger til kvalitet ?
- 2) Organiseringsdilemma; Fellesskap eller individ ?
- 3) Ressursfordelingsdilemma; Prioritering av ressursbruk mellom ulike rettigheter og behov ?
- 4) Innholdsdilemma ; Fleksibilitet eller standardisering ?
- 5) Styringsdilemma 2 ; Hvordan prioritere mellom ulike utdanningspolitiske føringer ?

Denne forståelsen av et vanskelig og sammensatt fagfelt, er viktig å ta med seg også her hos oss i det samarbeidet vi skal ha mellom eiere, PPT og skolene.

Et stadig tilbakevendende spørsmål er antallet vedtak etter § 5-1 og § 5-7 i Opplæringsloven.

Dersom barn og unge i større grad kunne få sin tilrettelegging innenfor en ordinær ramme, ville det frigjøre ressurser hos PPT til å kunne følge opp de tyngre og sammensatte sakene. En rettighet etter Opplæringsloven er en rettighet, men ikke automatisk et kvalitetsstempel. Fra PPT skulle vi i større grad hatt mulighet for å samarbeide med barnehager og skoler rundt *innholdet* i spesialundervisningen.

Det er først og fremst her mandatet til PPT ligger når det gjelder systemarbeid....

»Tenesta skal hjelpe skolen i arbeidet med kompetanseutvikling og organisasjonsutvikling for å leggje opplæringa betre til rette for elevar med særlege behov...» (§ 5-6 i opplæringslova).

Statistikken vår viser at den største andelen av aktive saker er «psykososiale forhold.»

Samtidig er signalet fra PP tjenestene i Nordland ganske klar på at det er her vi ønsker bistand fra vårt støttesystem, Stat.ped. Det er også innenfor dette vanskeområdet det utfordres spesielt på foreldresamarbeid. PPT Indre Salten er i gang med noe kompetanseheving (samarbeid med BUPIS/klasseledelse/ADHD, familiemøter, TIBIR/foreldrerådgiving, Modellkommuneforsøket-)som retter seg inn mot dette feltet. Men det er her vi ennå har mest å hente på skolering; særlig av veilederrollen overfor skolene. I kontakten med barnehager og skoler, synes det også som om det er i disse sakene det etterspørres mest bistand.

Det burde i alle fall gi et godt utgangspunkt for satsing. Det vil kreve mye tid avsatt i alle system og på alle nivå, og en klar felles prioritering fra eiere, skoler og PPT.

Fauske 19.07.12
Marit Sandberg
tjenesteleder